

Sygn. akt IX Pa 135/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek (...) w R.

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek /spr/

Sędziowie: SSO Maria Olszowska

SSO Maria Konieczna

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014r. w Rybniku

sprawy z powództwa **Zakładów (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J.**

przeciwko J. T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej J. T.

od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku Wydziału V

z dnia 30 sierpnia 2013 r. sygn. akt V P 64/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku Wydziałowi V , pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek SSO Maria Olszowska

Sygn. akt IX Pa 135/13

UZASADNIENIE

Powódka Zakłady (...) sp. z o.o. w J. w pozwie z dnia 6 lutego 2013 r. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej J. T. kwoty 2.077,94 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2012 r. oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż pozwana była zatrudniona u powódki na podstawie umowy z dnia 1 czerwca 2012r. na stanowisku sprzedawcy. Mocą umowy z dnia 1 czerwca 2012r. oraz umową z dnia 30 czerwca 2012r. pozwana przyjęła na siebie odpowiedzialność za powierzone mienie, najpierw w wysokości 50% wraz z inną pracownicą, a następnie w pełnej wysokości. W trakcie inwentaryzacji przeprowadzonej w dniu 30 czerwca 2012 r. i w dniu 24 lipca 2012r. stwierdzono niedobory w łącznej kwocie 3.017,96 zł. Pozwana uznała swoją odpowiedzialność za powstałe braki i nie wniosła zastrzeżeń do przeprowadzonego spisu. Wezwana do dobrowolnej spłaty nie dokonała wpłaty należności. Podkreśliła, że powódka wykazała fakt prawidłowego powierzenia mienia pozwanej, a następnie brak jego rozliczenia, a pozwana nie wykazała okoliczności od niej niezależnych, które zwalniałyby ją z odpowiedzialności za szkodę.

W odpowiedzi na pozew pozwana oświadczyła, że nie zgadza się z pozwem w całości. Wskazała, że manko powstało w wyniku tego, że towar się zepsuł, a cały remanent sporządzony w dniu 30 czerwca 2012r. był spisany na straty. Towar został zabrany na magazyn, a następnie wrócił do sklepu pomimo, że nie nadawał się do sprzedaży. Powódka dostała polecenie by ten towar odzyskać, gdyż firma nie może ponieść strat. Pismem z dnia 10 sierpnia 2012 r. powódka poinformowała pozwaną o przyczynach powstania manka. Poinformowała także PIP. Podniosła, że pracowała ponad siły, w wysokiej temperaturze, stosowano wobec niej mobbing. Umowę o odpowiedzialności materialnej oraz oświadczenie o uznaniu odpowiedzialności za braki podpisała pod presją. Zapewniono ją, że to tylko formalność, zapewniono o kontynuacji zatrudnienia, które nie nastąpiło.

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku Wydział V zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.077,94 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2012 roku oraz orzekł o kosztach.

Sąd ustalił, iż:

Powódka Zakłady (...) sp. z o.o. zatrudniła pozwaną J. T. na okres próbny od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 30 sierpnia 2012 r. na stanowisku sprzedawcy. Pozwana przyjęła na siebie odpowiedzialność materialną za powierzone mienie w wysokości 50% od dnia 1 czerwca 2012 r., natomiast od dnia 30 czerwca 2012 r. – w wysokości 100%. Na początku czerwca 2012 r. w sklepie przeprowadzono inwentaryzację.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji w dniu 30 czerwca 2012 r. w sklepie firmowym nr F9 w Ż. stwierdzono niedobór w wysokości 2.142,10 zł, z czego w ostatecznym rozliczeniu pozwana została obciążona kwotą w wysokości 1.071,05 zł. Przy spisie towaru była obecna pozwana. Spisy obejmowały osobno towar przeterminowany. Pozwana nie zgłaszała zastrzeżeń, co do poprawności oraz kompletności spisu i uznała swoją odpowiedzialność za składniki majątku wymienione w spisie. Pozwana uznała ponadto roszczenie powódki z tytułu niedoboru ujawnionego w dniu 30 czerwca 2012 r. w kwocie 1.081,05 zł oraz wyraziła zgodę na potrącenie kwoty niedoboru z wynagrodzenia za pracę.

Inwentaryzacja przeprowadzona w dniu 24 lipca 2012 r. wykazała w sklepie firmowym nr F9 w Ż. niedobór w kwocie 1.946,91 zł. Odpowiedzialną za niedobór w pełnej wysokości była pozwana. Przy spisie towaru była obecna pozwana. Spisy obejmowały osobno towar przeterminowany. Pozwana nie zgłaszała zastrzeżeń, co do poprawności oraz kompletności spisu i uznała swoją odpowiedzialność za składniki majątku wymienione w spisie. Pozwana uznała ponadto roszczenie powódki z tytułu niedoboru ujawnionego w dniu 24 lipca 2012 r. w kwocie 1.946,91 zł oraz wyraziła zgodę na potrącenie kwoty niedoboru z wynagrodzenia za pracę.

W okresie pracy pozwanej zepsuła się lodówka, co wymusiło przewiezienie towaru do magazynu powódki. Towar przeterminowany był osobno pakowany. Przy przyjęciu towaru do magazynu sporządza się osobny spis. Przyjęcie towaru do sklepu również wymaga sprawdzenia zgodności ilości i rodzaju z dokumentami. Pozwana nie sprawdziła ilości towaru z powrotem przyjętego na stanowisko sklepowe w Ż.. Pracowników nie obciąża się odpowiedzialnością za towar zniszczony, pod warunkiem zachowania procedur, w tym niezwłocznego zgłoszenia.

Pozwana pomimo wezwania nie uiściła pozostałej żądanej przez powódkę kwoty wynoszącej 2.077,94 zł.

Sąd zważył:

Powódka dochodzone roszczenie wywodziła z zawartej z pozwaną umowy o odpowiedzialności za powierzone mienie, uregulowaną w art. 124 i n. k.p. Zgodnie z art. 124 k.p., pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się np. pieniądze czy też inne mienie, odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu. Od tej odpowiedzialności pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia. Przepis art. 125 k.p. przewiduje, że na przedstawionych zasadach, na podstawie pisemnej umowy z pracodawcą, mogą wspólnie odpowiadać pracownicy, którym łącznie powierzono mienie. Pracownicy ponoszą wówczas odpowiedzialność w częściach określonych w umowie. Jednakże w razie ustalenia, że szkoda w całości lub w części została spowodowana przez niektórych pracowników, za całość szkody lub za stosowną jej część odpowiadają tylko sprawcy szkody.

W niniejszej sprawie pozwana umownie nie tylko przyjęła na siebie odpowiedzialność materialną za powierzone mienie, ale również złożyła oświadczenie o uznaniu roszczenia wynikającego z obu remanentów, zgadzając się na potrącenie należności z wynagrodzenia za pracę. Pozwana nie uchyliła się od skutków złożonego oświadczenia woli.

Przepis art. 124 § 3 k.p. wskazuje, że przyjętą zasadą odpowiedzialności jest zasada winy domniemanej. Stąd też ciężar udowodnienia, zarówno istnienia jak i braku winy, ciąży na pracowniku. Nie jest konieczne wykazanie, że pracodawca zapewnił pracownikowi odpowiednie warunki do sprawowania pieczy nad mieniem. Dopiero jeśli pracownik chce się uwolnić od powyższej odpowiedzialności, powinien udowodnić, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych (por. wyrok Sądy Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 listopada 2012 r. III APa 28/12 LEX nr 1267328). Uwolnienie się od tej odpowiedzialności wymaga ustalenia, jakiego rodzaju działania podjął pracownik, by zapobiec powstaniu szkody, zwłaszcza, jeżeli nie zawiadomił pracodawcy o możliwości powstania szkody lub już powstałej szkodzie. Możliwe jest ekskulpowanie w całości jedynie wówczas, gdy pracownik wykaże, że pomimo dołożenia wszelkich starań, niedobór powstał z przyczyn od niego niezależnych (por. wyrok SN z dnia 20 października 2009 r. I PK 87/09 LEX nr 553671).

Aby zwolnić się od obowiązku zapłaty na rzecz powódki, pozwana musiałaby zatem wykazać, że manko powstało na skutek niezawinionych przez nią okoliczności, zwłaszcza wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia, bądź też wykazać dołożenie wszelkich starań w celu zapobieżenia powstaniu szkody. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało jednak przesłanek ekskulacyjnych po stronie pozwanej. Pozwana nie przedstawiła dokumentów, które przy zachowaniu obowiązujących u powódki procedur winny być sporządzone w przypadku zwrotu czy przekazania do utylizacji powierzonego jej towaru. Nie zdołała nawet w niewielkim stopniu zmniejszyć swojej odpowiedzialności, poprzez podanie jakichkolwiek konkretnych ilości zepsutego towaru odebranego przez powódkę celem utylizacji. Do przyjęcia odpowiedzialności pozwanej wystarczyło zatem wykazanie, że zostało jej powierzone mienie oraz, że w tym mieniu powstała określonej wysokości szkoda.

Od zasądzonej kwoty powódce przysługiwały odsetki ustawowe, zgodnie z uregulowaniem art. 481 § 1 i 2 k.c. Powołany przepis stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe.

W niniejszej sprawie powódka dochodziła świadczenia pieniężnego, a pozwana pozostawała w zwłoce z jego uiszczeniem, począwszy od upływu 5-dniowego terminu płatności wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty. Strony nie ustaliły wysokości odsetek w drodze umowy. Pozwana odebrała wezwanie w dniu 24 września 2012 r., zatem termin zapłaty minął w dniu 29 września 2012 r. W konsekwencji żądanie powódki odsetek ustawowych począwszy od dnia 1 października 2012 r. było zasadne.

O kosztach postępowania postanowiono na podstawie dyspozycji art. 98 § 1 k.p.c., uznając pozwaną za stronę przegrywającą i zobowiązaną do zwrotu przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Na zasądzoną kwotę 554,00 zł złożyła się opłata od pozwu w wysokości 104,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódki w kwocie 450,00 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika, będącego adwokatem, ustalono w oparciu o § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów w sprawie nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 j.t.), w wysokości stawki minimalnej.

Pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku, zaskarżając wyrok w całości.

Zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę wyroku, zgodnie z którymi uznano, że pozwana ponosi wyłączną odpowiedzialność za powierzone jej mienie, a tym samym naruszenie przepisu art.124 par.3 kp i pominięcie przesłanek ekskulpcyjnych - w szczególności okoliczności, iż w spisie towaru nie wzięto pod uwagę towaru przeterminowanego, który uległ zepsuciu, a który został wcześniej zabrany przez świadka M. K..

Wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa, względnie uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz orzeczenie o kosztach.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona.

Faktycznie Sąd I instancji dokonał błędu w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę wyroku uznając, że pozwana ponosi wyłączną odpowiedzialność za powierzone jej mienie, tym samym naruszył przepis art.124 par.3 kp zgodnie z którym- Od odpowiedzialności określonej w par.1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności, iż wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia.

Zdaniem Sądu Okręgowego sprawa nie dojrzała do merytorycznego rozstrzygnięcia, a postępowanie dowodowe jest niewystarczające. Powódka nie wykazała w sposób nie budzący wątpliwości samej szkody jak również jej rozmiaru oraz prawidłowego powierzenia mienia. Ustalenia poczynione przez Sąd I instancji są lakoniczne. Co prawda pozwana podpisała protokoły inwentaryzacyjne, ale z jej twierdzeń wynika, że zależało jej na pracy i dokumenty podpisywała pod presją. Głównym dokumentem na podstawie którego pozwana została obciążona finansowo są protokoły inwentaryzacyjne. Zdaniem Sądu Okręgowego dokumentacja przedstawiona przez powódkę jest niewystarczająca. Zarówno w spisie inwentaryzacyjnym z 30.06.2012r. jak również z 24.07.2012r. brak jest protokołów towarów przeterminowanych, przeznaczonych do utylizacji. A takowe musiały być sporządzone, skoro zarówno w jednym jak i drugim spisie pewne kwoty zostały odliczone jako braki w towarach niezawinione przez pozwaną. Ponadto pozwana dołączyła do odpowiedzi na pozew kopie tych samych protokołów, które różnią się jednak od oryginałów, a słuchane w charakterze świadka M. B. i T. S. nie potrafiły tych różnic wyjaśnić.

Powódka powołuje się na określone procedury dotyczące zwrotu przez pracownika towarów przeterminowanych. Żaden ze świadków tych procedur nie wyjaśnił, twierdząc, że ich nie zna.

Szczególne wątpliwości budzi protokół inwentaryzacyjny z dnia 24.07.2012r.

Z całego materiału dowodowego wynika, że po inwentaryzacji 30.06.2012r. zepsuła się lodówka, stąd cały towar został przewieziony do magazynu.

Jak twierdzi świadek T. S. powinny być co najmniej 2 protokoły przejęcia tj. do magazynu i z magazynu ponownie do sklepu. Zdaniem pozwanej towar wrócił zepsuty, ale nie wiadomo jaka ilość, bo brak jest jakichkolwiek protokołów, a także co się stało z tym towarem.

Z zeznań świadka M. K. wynika, że pozwana zakwestionowała towar jako zepsuty, świadek uznała, że tylko część towaru jest zepsuta, która następnie została wywieziona do utylizacji, ale nie została pozwanej odliczona z uwagi na zbyt późne poinformowanie o zniszczeniu towaru.

W toku kolejnego rozpoznania sprawy Sąd I instancji powinien szczegółowo wyjaśnić jaka istniała procedura w zakresie zwrotu towaru przeterminowanego u powódki, czy, a jeżeli tak to dlaczego odstąpiono od tej procedury w okresach zatrudnienia pozwanej. W związku z tym powódka winna przedstawić wszelkie dokumenty dotyczące zwrotów towarów ze sklepu, w którym była zatrudniona pozwana, protokołów utylizacji towaru zepsutego z tego sklepu, szczególnie z lipca 2012r.

Następnie ponownie przesłuchać strony i świadków zgłoszonych przez strony celem dokładnego wyjaśnienia, czy istnieją okoliczności zwalniające pozwaną z odpowiedzialności za powierzone jej mienie i usprawiedliwiające złożenie przez nią oświadczeń o uznaniu roszczeń pracodawcy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że nie została rozpoznana przez Sąd I instancji istota sprawy, stąd orzekł jak w sentencji po myśli art.386 par.4 kpc.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Maria Konieczna SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek SSO Maria Olszowska